

MEKSİKA BİBERİ TÜKETİMİNE BAĞLI MANİK ATAĞI: BİR OLGU SUNUMU

Selen Özdağlı¹, Filiz Kulacaoğlu Öztürk¹, Pınar Çetinay Aydın¹

¹T.C. Sağlık Bakanlığı İstanbul Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Meksika Biberi etken maddesi kapsaisin olan bitkisel bir üründür. Beslenme yoluyla kapsaisin tüketimi tokluk hissini etkiler ve termojenik bir etkiye sahip olup kilo vermede etkilidir ve bu amaçla kullanımı yaygınlaşmaktadır. Bu olgu sunumunda hasta ve yakınından sözel onam alınarak Meksika biberi tüketimi ile ortaya çıkan manik atağı yaşayan bir olgu anlatılacaktır.

Yöntemler / Olgu Sunumu: 49 yaşında, evli, üç çocuğu olan, ilkökul mezunu, taksi şoförü olarak çalışan erkek hasta; üç ay önce zayıflamak amacıyla aktardan temin ettiği beş kutu Meksika biberi tüketimi sonrası başlayan uykusuzluk, yerinde duramama, cinsel istek artışı, mehdi olduğunu söyleme, eşinin kendisini aldattığını söyleme ve saldırganlık şikayetleri ile acil servisimize başvurdu. Hasta Meksika biberi tüketimi sonrası uykusunun azaldığını ve enerjisinin arttığını bu sayede daha fazla hareket ederek iki ayda 15 kg verdiğini ifade etti. 2010 ve 2022 yıllarında da benzer şikayetler ile iki yatışı olduğu ve bu yatışları öncesinde de yüksek miktarda Meksika biberi tüketimi olduğu öğrenildi. Ruhsal durum muayenesinde duygulanımı öfkelenmeye meyilli, duygudurum irritabl, konuşma miktarı hafif artmış, düşünce içeriğinde mistik, grandiyöz, kıskançlık sanrıları vardı. Muhakemesi bozulmuş ve içgörüsü yoktu. Hasta DSM-5'e göre ön planda "madde ile ilişkili bipolar bozukluk-manik epizod" olarak değerlendirildi ve tedavisi haloperidol 20

mg/g, biperiden 10 mg/g intramüsküler olarak başlandı. Klinik izleminde semptomların gerilemesi ile risperidon 6 mg/gün tedavisine geçilerek hasta taburcu edildi.

Sonuçlar: Meksika biberi içerdiği kapsaisin ile etkisini gösterir. Kardiyoprotektif, anti-inflamatuar, analjezik, termojenik ve gastrointestinal sistem üzerindeki olumlu etkilerinin yanı sıra literatürde kronik ağrı sendromları başta olmak üzere Alzheimer demansı, epilepsi, Parkinson hastalığı, depresyon gibi hastalıklarda alternatif tedavi yöntemi olarak araştırılmaktadır. Kapsaisin, transient reseptör potansiyel vallinoid 1 reseptörlerine (TRPV1) agonist etki gösterir. Bu reseptörler beyinde hipokampus, prefrontal korteks, amigdala, hipotalamus ve beyin sapında bulunur. Serotonin, glutamat, dopamin gibi nörotransmitterlerin salınımını arttırır. Bu antidepresan etkileri sunduğumuz hastada mani benzeri bir tablo gelişmesine neden olmuş olabilir.

Tartışma ve Sonuç: Bu olgu sunumu, kapsaisin tüketiminin afektif bozukluklarla ilişkili olabileceğine dair bir bakış açısı sunmaktadır. Olgumuzdan yola çıkarak psikiyatrik öykü alırken hastaların diyet, beslenme ve bitkisel takviye kullanımını detaylandırmak klinik tablonun tedavisi ve nüksünü önlemek açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Kapsaisin, Meksika biberi, manik epizod